

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended
learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Grafika pro navrhování textilu a oděvu

Historie oděvní kresby

MgA. Miroslava Focke

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HISTORIE ODĚVNÍ KRESBY _TUL_KDE_GRT rešerše MgA.Miroslava Focke

Oděvní kresba se proměňuje v čase v závislosti na měnící se módě, myšlení i dobové prezentaci v médiích.

- nové pózy byly např. nutné, když začaly být módní kolečkové brusle a skate v 80. letech
- gesta postav odrážejí společenské konvence doby (sexuální revoluce v 60. letech - oplzlé kresby)
- demografie (různé životní podmínky na planetě) ovlivňuje vnímání krásy a určuje věk a etnikum postav použitých pro módní kresby. Stejně tak ovlivňuje typ střihu způsob kreslení postav (brazilská modelka / twiggy)
- další prostředek pro vyjádření je technika kresby - různé grafické vyjádření - přesná linka /expresivní kresba

Dnes je nepřehledné množství módy - v minulosti byl vždy jeden hlavní trend, který dlouho vládl. [1]

1890 - 1914 belle epoque

Na přelomu století byly denní a týdenní tiskoviny ilustrovaných novin jediným zdrojem zpráv a novinek. Výsledkem bylo to, že módní ikony doby ožívali díky ilustrátorům. Ilustrace dokumentovaly a zároveň diktovaly módu. Například americká „gibson girl“ (dlouhá sukně a blůza s vysokým límečkem, mašlí) inspirovala módu pro styl sufražetek po celé Americe (sufražetky - bojovnice za volební právo žen) [1]

obrázek č.1 - Charles Dana Gibson - Gibson Girls at the beach [6]

Paříž se stala hlavním městem módy a francouzská móda diktovala tvar postavy „přesýpacích hodin“. Módní ilustrace během „belle époque“ obsahovaly mnoho stínování, aby byly zdůrazněné proporce přesýpacích hodin, vzednutí prsou, kterého bylo ve skutečnosti dosaženo tuhými korzetami (toto módní období bylo snadněji dosažitelné v kresbě než v realitě) typické pro tuto siluetu bylo Edwardské období, které přineslo do módy luxus bohatých a mocných a na svém konci i uvolnění mravů.[1]

obrázek č.2 - dáma v korzetu [1]

obrázek č.3 - Edwardská éra [7]

Cestování mezi kontinenty (umožněné vlaky) vystavilo módu vlivu východu a umožnilo větší změnu stylů. Orientalismus se stal paralelní silou v módě. Objevila se nová válcová forma.[1]

obrázek č.4 - Paul Poiret
- ilustrátor Paul Iribe [8]

obrázek č.5 - Paul Poiret - ilustrátor Paul Iribe [2]

Na počátku století měla módní ilustrace oproti módní fotografii podstatně vyšší hodnotu. Fotografie modelů sloužily jen jako předlohy pro vlastní prezentaci pomocí ilustrací. Paul Poiret chtěl fantazii, originalitu a především barvu. Paula Iribeho angažoval Paul Poiret, aby pro něj pracoval. Už v roce 1908 pro něj Iribe vytvořil módní album "les robes de Paul Poiret racontées par Paul Iribe a udělal si tím jméno. Iribe byl karikaturista, grafik, bytový architekt, návrhář nábytku a šperků. Navíc vytvořil filmové kostýmy, ilustroval knihy, a pracoval jako scénograf. Iribe byl první, kdo se v dějinách módní ilustrace mohl v tomto směru rozvíjet jako samostatný umělec, což souviselo s tím, že mu Poiret nechával potřebný umělecký prostor. Oboustranná inspirace přinesla úspěch oběma.[2]

Dalším profesionálním kreslířem se kterým Paul Poiret pracoval byl George Barbier. Udělal si jméno už předtím v roce 1913, kdy vytvořil dvě alba se stvárňením souboru Ruského baletu. (pózy a kostýmy). Barbier vyvinul nové chromatické barevné odstíny a používal je ve svých ilustracích. [2]

obrázek č.6 - Georges Barbier
pro Paula Poireta [9]

Obrázek č.7 - Ruský balet - León Bakst [3]

Ruský balet Sergeje Ďagileva se v Paříži objevil roku 1909 a představil extravagantní a bizarní kostýmy, které vytvořil Léon Bakst. Orientální podívaná baletních představení ovlivnila všechny aspekty módy a interiérů, jak je představovala barvitá exotika Poiretových prací.[3]

Stejně jako Iribe i George Lepape udělal v roce 1911 pro Poireta velmi cenné a nákladně vyrobené módní album. "Les choses de Paul Poiret vues par Georges Lepape" Album mělo vyhovovat exkluzivitě módy a bylo vyrobeno jen ve velmi nízkém počtu kusů. [2]

Výtvarné pojetí postav bylo svou protáhlostí a extravagantními pozicemi inspirováno dílem Amedea Modiglianiho a ranými plastikami Henriho Matisse. Lepape poté ve dvacátých letech ilustroval četné obálky časopisů Vogue a Vanity Fair.[3]

obrázek č.8 - Geroge Lepape
pro Paula Poireta [2]

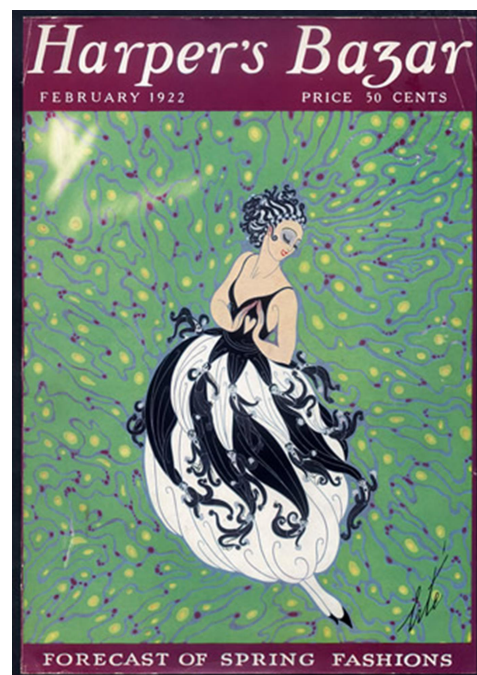

obrázek č.9 Paul Poiret - ilustrátor Erté [10]

Dalším umělcem, který pro Poireta pracoval a který u něj odstartoval svou kariéru byl ERTÉ (rus Romain Tirtoff). Přinesl teatrální mondénní vzhled do módy. Byl individualista a umělec, jenž se nenechal zapřáhnout pro cizí účely. Poté, co Poiret prohlásil některé Ertého návrhy za vlastní, umělec se s ním rozešel.[2] Pracoval pro něho v letech 1913 - 1914, poté podepsal exkluzivní smlouvu s časopisem Harper's Bazar, pro něhož nakreslil více než 200 obálek [3]

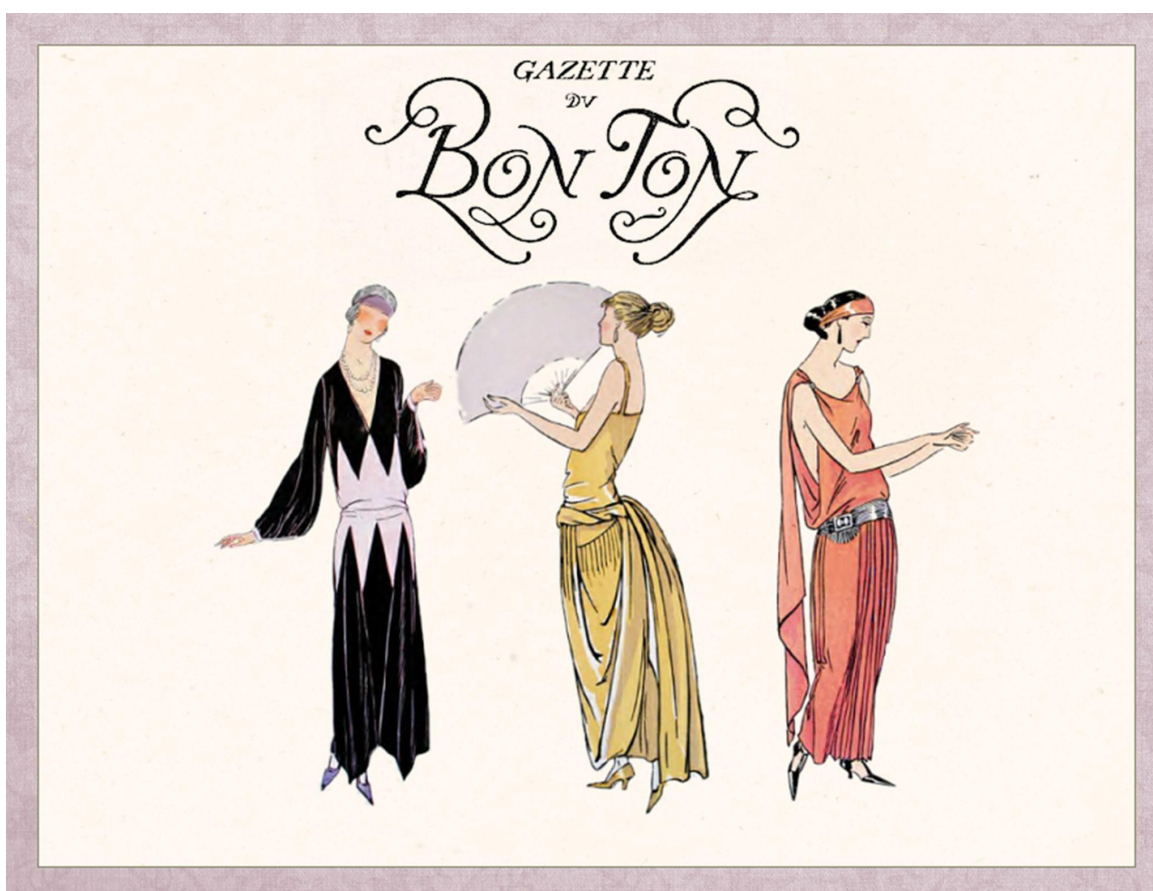

Obrázek č.10 - Erté - Harpe's Bazar 1919 [3]

Obrázek č. 11 Erté - Harpe's Bazar 1922 [11]

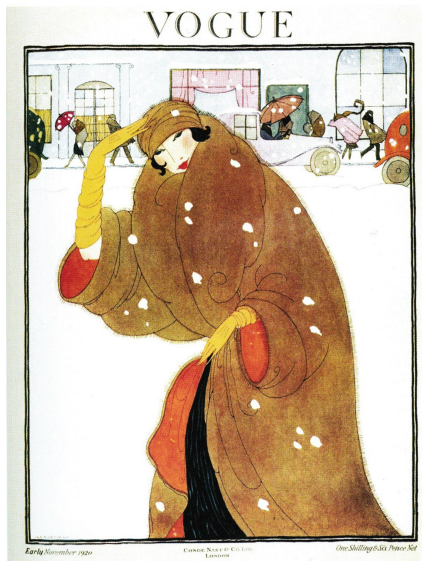
Jak se módní trendy zrychlovaly, díky rychlejší a pokročilejší výrobě a distribuci, nabývaly módní časopisy na důležitosti pro šíření stylů ke stále rostoucímu počtu zájemců. Francouzský vydavatel Lucien Vogel přišel v roce 1912 s prvním moderním časopisem GAZETTE du Bon Ton. Spolupracoval s ním jeho švagr Michel de Brunhoff, budoucí editor francouzského Vogue. Časopis byl příležitostí pro představení práce různých talentovaných umělců ale také modelů sedmi známých módních domů, se kterými podepsal exklusivní smlouvu (Poiret, Doucet, Paquin, Chéruit, Redfern, Doeuillet a Worth) Ve skupině umělců, kteří s časopisem spolupracovali byl Paul Irbe, Jean Besnard, Bernard Boutet de Monvel, Pierre Brissaud, A.E. Marty, George Barbier, Charles Martin, a Georges Lepape. Časopis vycházel 1912 - 14 a pak znovu po válce 1920 - 25 [3]

obrázek č.12 - ukázka z časopisu Gazette du Bon Ton 1920 [12]

Americký vydavatel Condé Monstrose Nast, který pro Americký Vogue pracoval od roku 1909, koupil většinový podíl v časopise Gazette du Bon Ton začátkem první světové války [209]. Jeho časopisy propagovaly avantgardní hnutí v umění, fotografii, literatuře a módě v celkovém kulturním kontextu. Americké vydání Vogue (které poprvé vyšlo 1892) si najalo uznávané ilustrátory, jako byla Helen Drydenová, jež pro časopis vytvořila mnoho osobitých ilustrací.[3]

1920 Helen Drydenová znázornila na obálce Vogue kožešinovou čepici a objemný kabát jednoduchou formou s citem pro výraz [3]

obrázek č.13 - Helen Drydenová 1920 [3]

obrázek č.14 - orientalismus [1]

Válcovitou formu ovlivnil i orientalismus. Když prorazil v módě, měl velký vliv na ilustraci, postavy začaly být méně statické a začal se používat smyslnější styl kreslení aby se zdůraznil dekorativní vzor, barva a draperie exotických textilií. [1]

1. světová válka

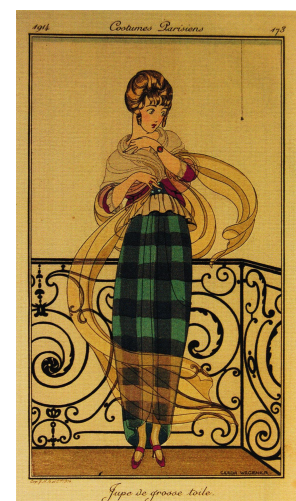
životní styl a přístup k životu se dramaticky proměnily po začátku 1.SV. Ženy a děti se oblékaly do pracovního oblečení a uniform, protože převzaly práci mužů. Nedostatek a odříkání válečné doby se odrazilo ve stylu oblékání tím, že přestal být unifikovaný. Nešlo jen o to vypadat dobře, ale o praktičnost oblečení (např. vojenské kabáty apod.) během války byl rozvoj i rozsah oděvní kresby omezený, to málo co zbylo stále ovlivňoval styl východu a nové němé filmy (silent screen)

obrázek č.15 - silent screen [13]

obrázek č.16 - móda na náborovém plakátu 1916 [1]

obrázek č.17 - la Gazette du Bon Ton 1914 [1]

Bouřlivá 20.léta

Oděvní kresba se vyvíjela společně s hnutím Art deco, jazzem a kultem „emancipované mladé dívky“. Inovace v konstrukci střihu od Madeleine Vionnet tzv. „bias cut“ umožnil novou svobodu pohybu a stal se slavným ve 30. letech.[1]

obrázek č.18 - Madeleine Vionnet [14]

obrázek č.19 - Jeanne Lanvin 1926 [2]

obrázek č.20 - Coco Chanel
a její rané návrhy [2]

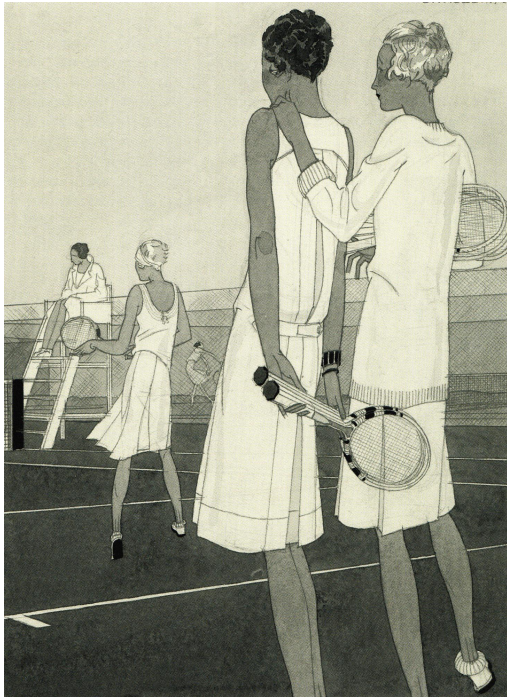

obrázek č.21- malé černé
Coco Chanel 1926 [15]

obrázek č.22
Coco Chanel 1928 [2]

Coco Chanel a její „malé černé“ byly symbolem a rozšířením nového moderního střihu [15]

obrázek č.23 - „androgynní chlapec“ [1] str 13.

obrázek č. 24 - typický klobouček [1]

Mužské jazzové obleky, které byly přiléhavé vyšly z módy stejně rychle, jako do ní přišly. Byly nahrazeny prostornějším oblečením, které bylo potřeba pro tanec (charleston, lindy hop). Po letech prosazování lidských práv a posunu ženských rolí během války, byl ideální ženou 20. let „androgynní chlapec“. [1]

Nové elastické oděvy popíraly stejné části těla, které předtím korzety zvýrazňovaly. Linie pasu se snížila, až nakonec úplně zmizela. Aby se nakonec nečekaná znovu objevila na konci dekády. Zkrácené okraje oděvu na den i večer odhalily ohnuté ponožky a napudrovaná kolena. [1]

Módní kresba z tohoto období odrážela stále více mechanizovaný životní styl, který nyní zahrnoval i masově produkované oblečení. Radostné užívání života, život v moderním městě - to vše se objevilo v mladistvých aktivních figurách oděvní kresby. Znovu začal převažovat orientalismus a proporce módních figur se změnilo do více válcové formy. Velikost hlavy byla zredukována na krátký účes a typický klobouček. (obr.č. 24) [1]

Kompozice oděvních kreseb zahrnovaly jasné barvy a ploché geometrické formy spojené se stylem Art deco. Díky vlivu surrealismu, který objevoval podvědomí, se do kreseb promítly snové kompozice. Emancipace podnítila větší zapojení žen v outdoorových aktivitách (golf, tenis, lukostřelba a opalování) nová záliba ve sportovním oblečení se stala součástí trendu fitness.[1]

Když roku 1920 vznikla francouzská edice Vogue, začaly se v módních časopisech objevovat prvky moderního výtvarného umění, jako byl kubismus, expresionismus, futurismus nebo abstrakce, které se prosazovaly už před první světovou válkou. V polovině 20. let byla hravost amerických ilustrátorů Drydenové a Planka vytlačena „francouzskou školou“, k níž patřil Lepape a španěl Eduardo Garcia Benito (jeho tvorba byla ovlivněna např. Pabloem Piccassem a jeho obrazem Slečny z Avignonu) Lepape i Benito okouzlení hollywoodskou

avou Ameriky, vytvářeli obálky s mrakodrapy Manhattanu, nekonečnými limuzínami a šaty s hlubokým výstřihem vzadu v oproštěném stylu art deco, který se proslavil roku 1925 na Mezinárodní výstavě uměleckoprůmyslové výroby.[3]

Eduardo Garcia Benito rád používal dřevoryty, tato technika mu umožňovala silněji zvýraznit kontury a obrysy a tím podtrhnout ideál štíhlé graciózní a elegantní ženy. Ve 20-30 letech byl jedním z nejvýznamnějších ilustrátorů ve Vogue a zhotovil mnoho titulních stránek. [2]

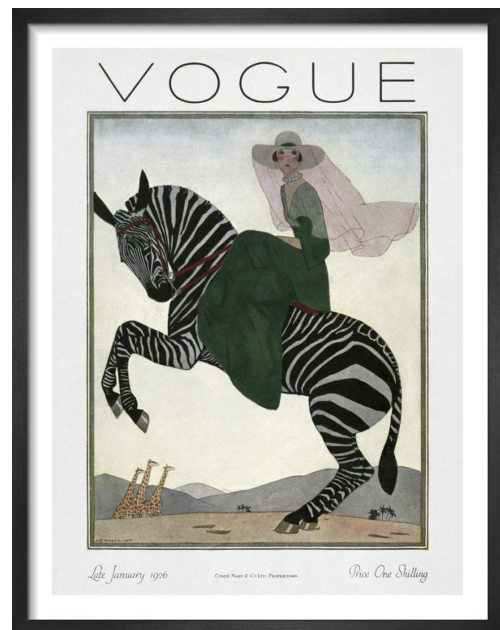
obr. č.25 - Eduardo G. Benito Vogue 1926 [16]

obr.č.26 - Eduardo G. Benito Vanity Fair 1927 [17]

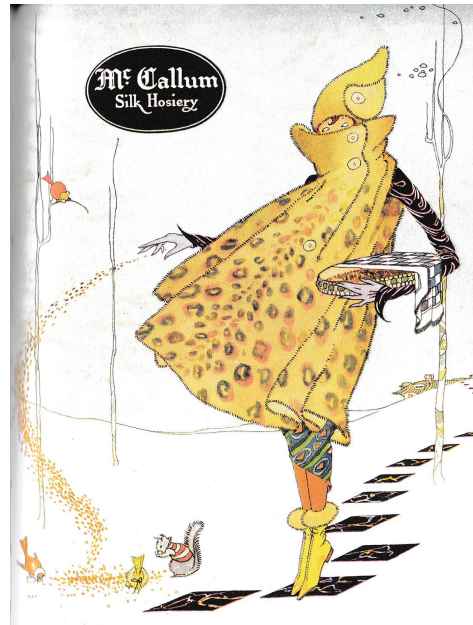
obrázek č.27 - Lepape Vogue 1927 [18]

obr. č.28 Andre E. Marty Vogue 1926 [19]

Dalším slavným kreslířem byl Andre Edouard Marty (obr.č.28). V jeho kresbách se zrcadlil nový životní pocit : přirozenost a nenucenost. Lze v nich rozpoznat také vliv, jaký měl na módní grafiku expresionismus. Marty dlouhá léta určoval, jak budou vypadat módní časopisy La Gazette du bon ton, Fémina a Vogue [2]

Před nástupem fotografie byly i inzerenti v nabídce svého zboží závislí na ilustracích. (obr.č. 29 - 31) [3]

obrázek č.29 McCallum Hosiery 1921 [4]

obrázek č.30 - Jantzen Swimwear 1926 [4]

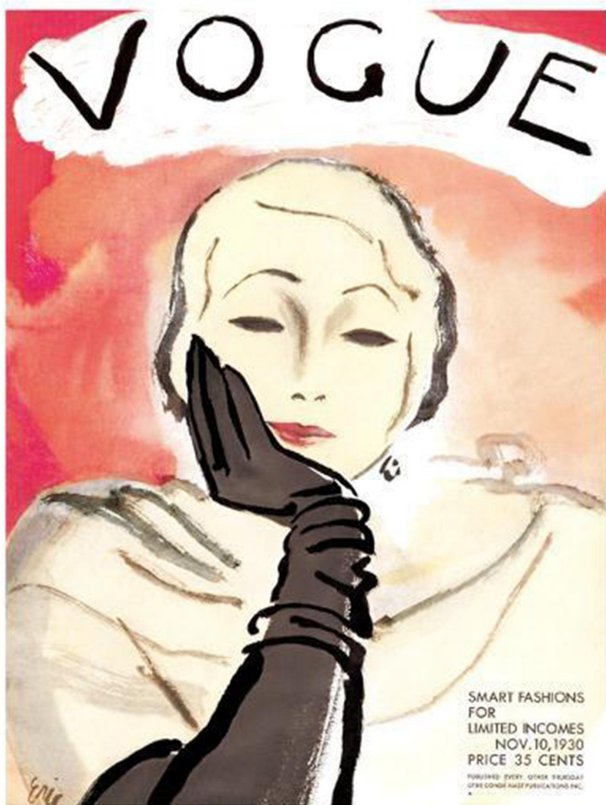

obr. č.31 - Kuppenheim Menswear 1929 [4]

1930

I když byla práce ilustrátorů v předních časopisech tří hlavních módních center, jimiž byly New York, Paříž a Londýn, v průběhu 30. let stále žádaná, stále častěji ji nahrazovaly fotografie. Uplatnění obou médií se uvnitř časopisu lišilo podle obsahu: inzerenti byly v nabídce svého zboží závislí na ilustracích, zatímco fotografie se objevovaly na stránkách určených módě. První barevná fotografie na obálce Vogue vyšla v roce 1932. Roku 1936 vydavatelé usoudili, že fotografická obálka prodává časopisy lépe, než ilustrovaná. Naplno fotografie převládla po roce 1950.[3]

Carl Ericson - Erik ilustrátor švédského původu. V jeho kresbách lze pozorovat vliv impresionismu. Jsou romantické. V ilustracích převládá klidná, harmonická nálada. Erik zdůrazňuje barvou to, co vyvažuje styl oblečení dané doby - šálu, klobouk, rukavice, květinu. Jeho styl se prosadil ve Vogue a téměř 20 let ho velkou měrou utvářel. Kolegy ve Vogue mu v této době byli René Bouet-Willaumez, Christian Bérard a René Bouché [2]

obrázek č.32 - Erik Vogue 1930 [20]

obrázek č.33 René Bouët-Willaumez 1947 [22]

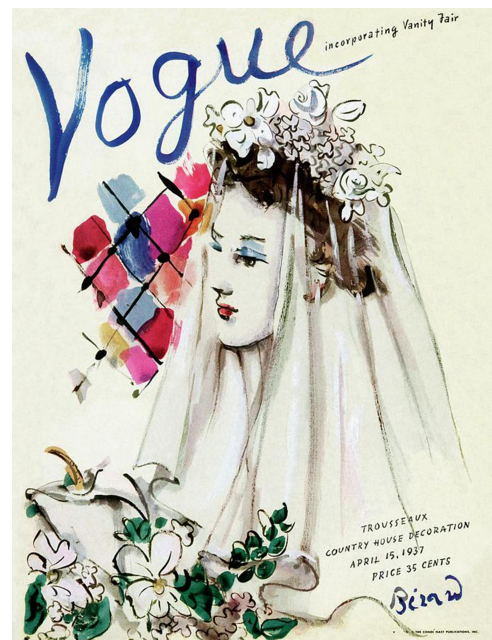

obr.č.34 - Vogue 1934 René Bouët-Willaumez - Molyneux a Jeanne Lanvin [21]

Christian Bérard nejdříve spolupráci s Vogue odmítl a sbíral zkušenosti u filmu a divadla jako scénický a kostymní výtvarník. Ilustroval knížky a udělal si jméno svými vynikajícími portréty. Svým romantickým expresionismem a surrealismem podstatně ovlivnil tehdejší styl kresby. [2]

obrázek č.35 - Christian Bérard 1930-40
kdy pracoval pro divadlo [23]

obrázek č.36 - Christian Bérard pro Vogue [24]

René Bouché musel narozdíl od Bérarda Vogue pracně přemlouvat, aby mohl ukázat, co umí. Úspěšně. Bouché přesvědčil díky svému dobrému nadání pozorovat a svým volným expresivním stylem.[2]

obrázek č.37 - René Bauché 1939 [25]

obrázek č.38 - René Bauché Vogue 1954 [26]

obrázek č.39 - René Bauché vogue 1958 [27]

Cecil Beaton - charakterizuje dobu, kdy v časopisech vedle sebe rovnoprávně existovaly módní grafika a fotografie. Je znám v první řadě jako fotograf. Proslavil se snímky filmových herců a členů vysoké společnosti. To že byl i významným kreslířem ví málokdo. Po 50 let pracoval pro Vogue jako fotograf a kreslíř. U kresby používal stylizační efekty přehnané kresby až po zlomyslnou karikaturu. Poznávacími znaky jsou - nákladné kulisy a fantasticky vypadající detaily. Ve své době vytvářel i kostýmy a scénu pro ruský balet.[2]

obrázek č.40 - Cecil Beaton 1935 [28]

obrázek č.41 - Cecil Beaton - Coco Chanel zachytil kresbou před velkým krbem v jejím apartmá, kde se nechávala ráda často fotografovat.[2]

obr. č.42 - Reklama Knapp-Felt hats 1930 [4]

obr. č.43 - Reklama Munsingwear 1937 [4]

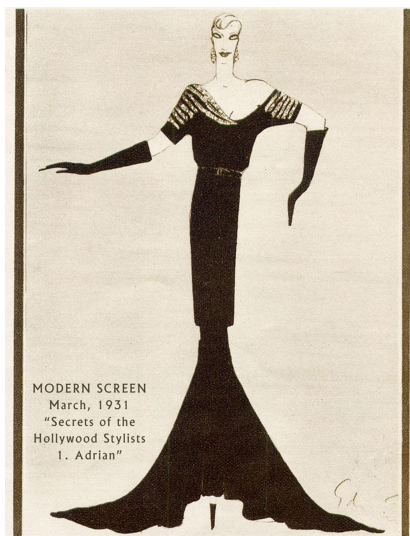

obr. č.44 - Reklama Priestley's Nor-East Suits[4]

obr. č.45 - Reklama Braemar 30.léta [3]

Po pádu burzy 1929 nabízely hollywoodské filmy (už se zvukem) rozptýlení od tvrdé ekonomické reality. Gilbert Adrian svými kostýmy pro slavné herečky (Greta Garbo, Joan Crawford) vytvořil nový trend doby.[1]

obrázek.č.46 - Gilbert Adrian pro Gretu Garbo [29]

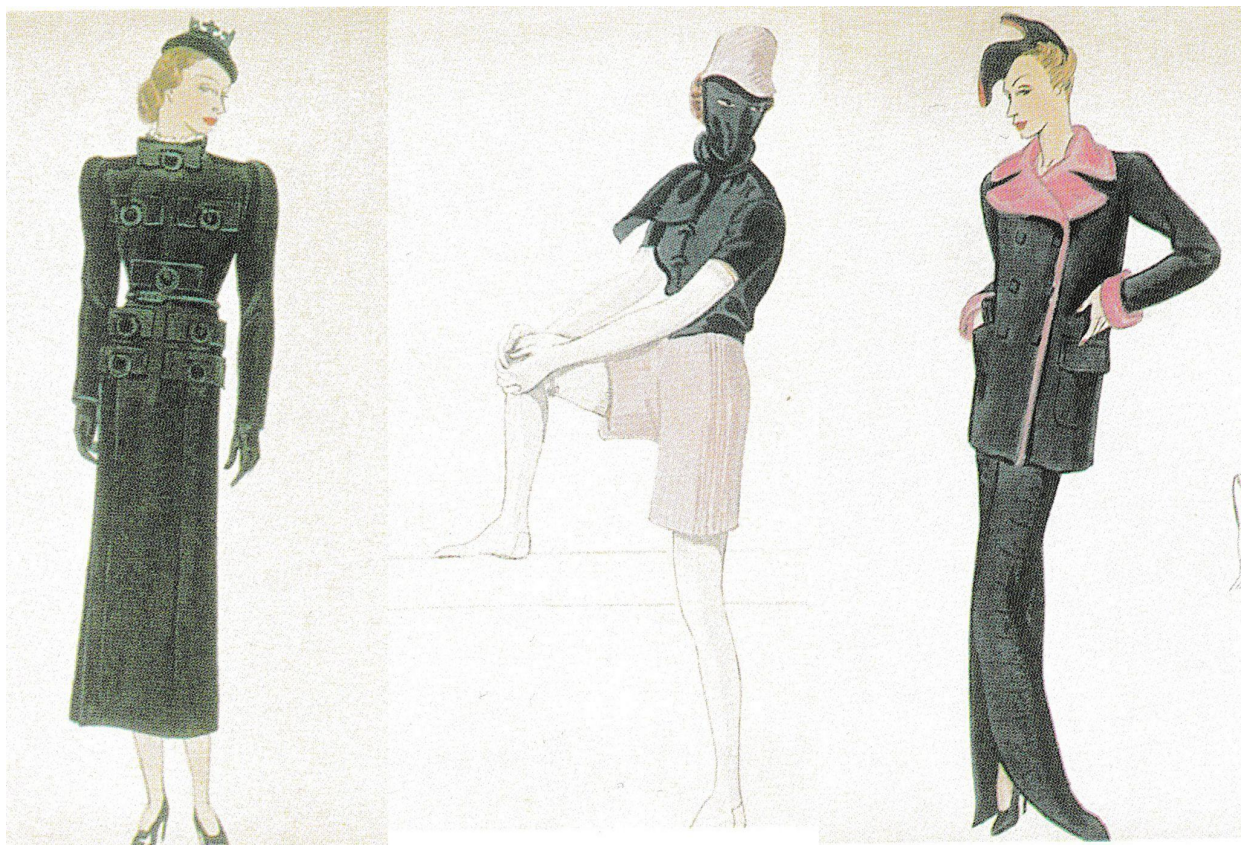
Na obrazovce i mimo ní, začala móda popírat styl 20.let. Oděvy pro ženy začaly být extrémně ženské, elegantní (glamour - okouzující, přitažlivé) navrátil se přirozený pas. Volány, fiží i sklady byly na oblecích, šatech i róbách. Coco Chanel vyměnila své malé černé za „dlouhé bílé“ na tančení swingu.[1]

Zkoumání módních kreseb z tohoto období ukazuje prodloužené proporce postavy a jemnou malbu, která zdůrazňuje ženskost. Více pozornosti je věnováno světlu a stínu s postupným odklonem od preciznosti směrem k impresionismu.[1]

Ideál krásy - širší ramena, nevýrazný hrudník a úzké boky. Ideál kterého je těžké dosáhnout přirozeně.

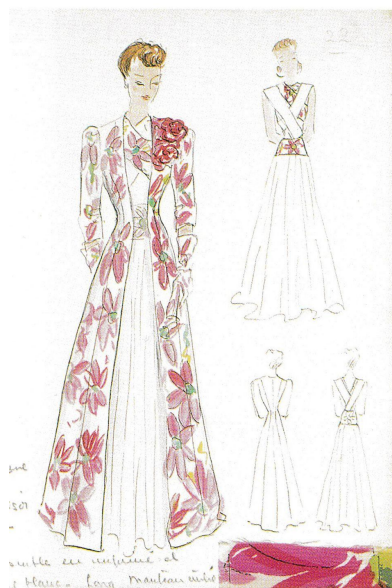
obrázek č.47 - Elsa Schiaparelli, kresba v časopise Vogue, ilustrátor Rene Willaumez [1]

obrázek č. 48 - Elsa Schiaparelli - návrhy ovlivněné surrealismem a Salvatorem Dalím se kterým se přátelila [2]

obrázek č.49 - Nina Ricci 30 leta [2]

obrázek č.50 - Mainbocher 1936 - str 167 [2]

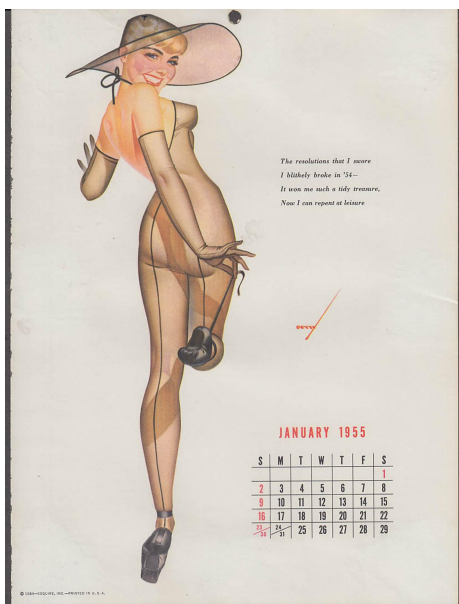

1939 - 45 druhá světová válka

Během války byla móda ovlivněná nedostatkem materiálu, vše bylo na „příděl“. Lidé byly nuceni přešít své staré oblečení. Ženy začaly nosit krátké úzké sukně. Muži kratší bundy, úzké kalhoty. Pánské vesty zmizely ze šatníku. Žádné manžety, sklady, záhyby. Styl žen i mužů byl zvýrazněn různými nápaditými doplňky. Přesto že byla válečná móda poměrně omezená, existuje velké množství jejích ilustrací. Invertovaná silueta V v dámské, dětské i pánské postavě měla zdůraznit fyzickou zdatnost. [1]

obr. č.51 - Ikonické obrázky nýtovačky Rosie byly používány pro nábor žen do továren [30]

obr. č.52 - Petty girls - umělce Gerge Pettiho měly zlepšovat náladu vojákům.[31]

obr. č.53 - 1940 znovu vycpávky, korzety a podvazky [1]

obr. č.54 - terapie nakupováním pozvedne náladu během válečné doby, stejně jako výrazné barvy - modely Elsa Schiaparelli ilustrátor René Willaumez [1]

obr. č.55 - Elsa Schiaparelli oblečení na bezpečnou cestu do bunkru [2]

1945 - 59 poválečná éra

Vysoko nahoru směřovala móda poloviny 40.let se svými podrážkami na platformě, vycpávkami ramen a vyčesanými účesy. [2]

Móda byla nedostatkovým zbožím a proto se objevuje snaha odvést pozornost od nuzného oblečení k hlavě. Odvážné návrhy sester Legrouxových (obr.č.57) posloužily jako podnět i prostým ženám, které měly málo prostředků. [2]

obr. č.56 - Jean Paul Gaultier 40 leta
- móda zrozená z nouze [2]

obr.č.57 - sestry Legroux 1947 [2]

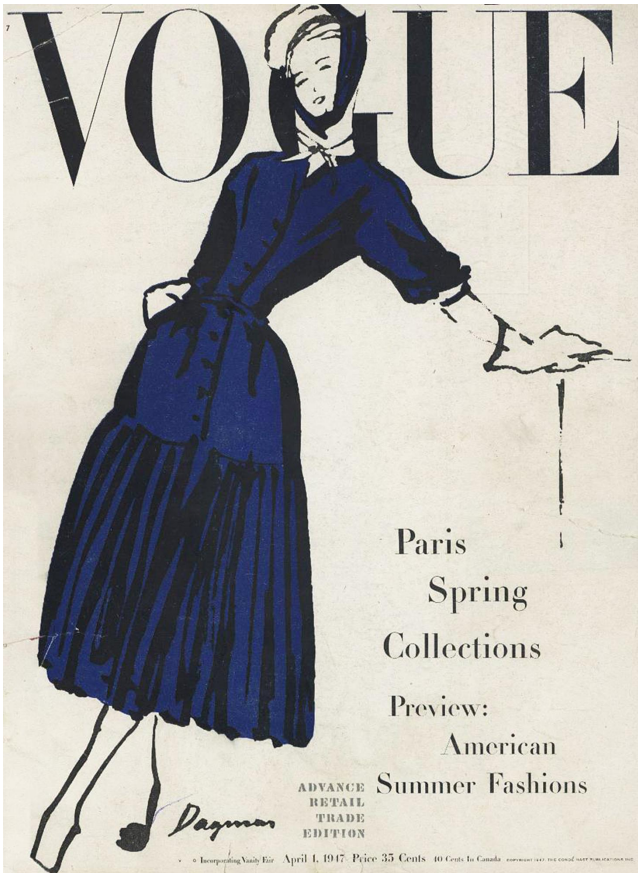
Poválečná móda z Francie přinesla znovuobjevení ženských křivek. Během války se všichni oblékali stejně (uniformita z boje se přenesla i do běžného života) všichni nosili stejné jednořadové flanelové šedé obleky. Dior a jeho „new look“ vše změnil (1947) [1]

obr.č 58 - Christian dior - New look
ilustrátor Rene Gruau [32]

obr.č.59 - kresby Christiana Diora [33]

obr.č.60 - Dior-new-look-in-vogue-1947
Illustration by Dagmar Freuchen Gale [34]

obr.č.61 - Dior a jeho „new look“ [1]

Dior a jeho „new look“ se staly symbolem ekonomické prosperity po válce. [1] Ve stejné době Salvatore Ferragamo „vymyslel“ jehlové podpatky, které celý nový vzhled dotáhly k dokonalosti.[35]

obr.č.62 - Salvatore Ferragamo [35]

obr.č.63 - Reklama na punčocháče s cool beatníkem [36]

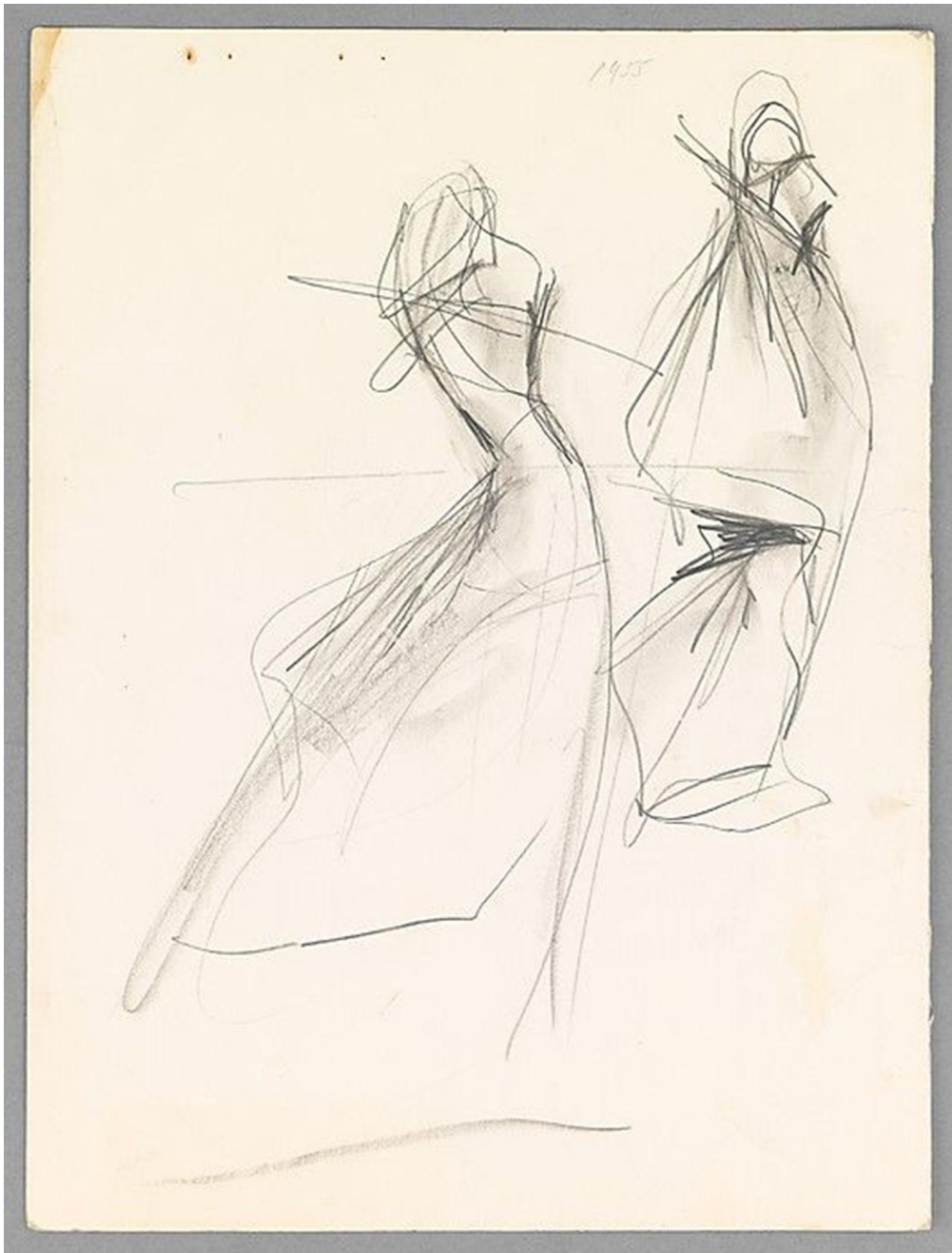
1948 Jack Kerouac použil frázi „beat generation“ aby charakterizoval nové hnutí beatníků v New Yorku, kteří měli velký vliv na celou Americkou kulturu. [1]

obr.č.64 - konformita v oblečení mužů 50. let, jejichž šatník se proti tomu ženskému nijak zvlášť nerozšířil [1]

Biomorfické tvary dominovaly produktovému designu celého atomového věku. Včetně zaoblených večerních šatů navržených Charlesem Jamesem. Jemnější verze od Claire McCardell poskytovala ženám pohodlnější variantu oblečení pro aktivnější životní styl. V polovině 50. let se objevily „cack dress“ (Balenciaga 1955) a „trapeze dress“ (Yves Saint Laurent for Dior 1957) tyto dva looky podnítily další příklon k naturalismu.[1]

Charles James 1928 předvedl svou první módní kolekci v New Yorku. Byl pro plastické návrhy svých modelů často nazýván „sochařem módy“. Vlastnit kreaci od Jamese byla nejvyšší meta. Dokonce Gabrielle Chanel nebo Elsa Schiaparelliová vlastnily jeho šaty. [2]

obr.č.65 - Charles James 1955 [37]

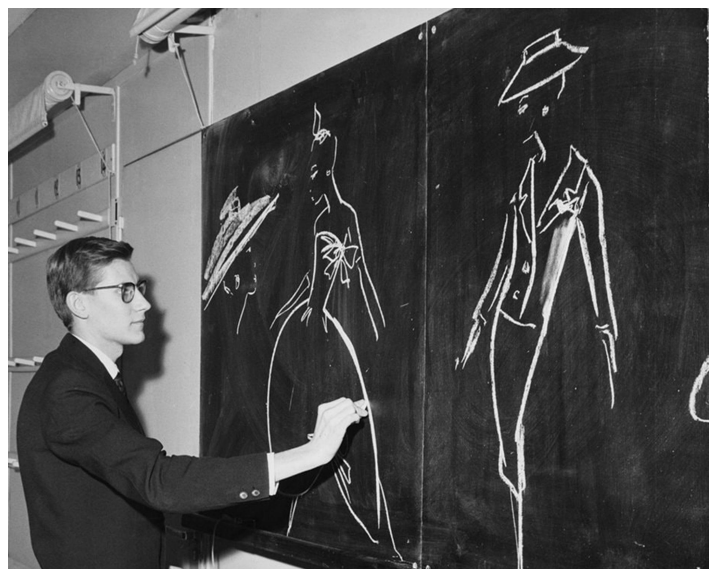
obr.č.66 - Balenciaga -1950 sack dress
ilustrátor Bernard Blossac [39]

obr.č.67 - Balenciaga sack dress
ilustrátor Rene Bouche, Vogue 1957 [40]

obr.č.68 - YSL - trapeze dress
první kolekce pro Diora 1958
- ilustrace René Gruau [41]

obr.č.69 - YSL pro Dior [42]

René Gruau byl jeden z nejlepších módních kreslířů 20 století, vytvořil svým stylem image módního domu Dior, pro který navrhoval katalogy, obaly a pozvánky. Pro znalce je tato ilustrace koktejlových šatů "Ispahan" typický Dior. Jejich barva vstoupila do dějin módy jako "diorovská červeně" [2]

Aby Dior udržel živý zájem o módu, uvedl během jedenáctiletého tvůrčího období dvojnásobné množství nových linií. [2]

obr.č.70 - Dior - René Gruau 50 letá [2]

obr.č.71 - Dior a jeho linie [2]

V pánském oblečení převládaly úzké obleky. Pánská uniforma mladých rebelů byla motorkářská bunda, bílé triko a jeansy.[1] (Marlon Brando, James Dean) [2]

Módní kresba po druhé světové válce odrážela vliv abstraktního expresionismu. Namísto přesné kresby se objevila vágnost v popisu povrchu a detailu oděvu. Pózy a pozadí prezentovaly módu v kontextu volnočasových aktivit a pohybu ve společnosti. Na začátku dekády módu prezentovaly smyslné postavy, které korespondovaly s otevřením sexuality ve filmech 50.let, stejně tak s návratem tradičních genderových rolí. Ke konci dekády začali módní postavy „hubnout“ ,čímž předjímalý kult 60. let.[1]

1960

Revoluční 60. léta byla vznětlivých mixem zrychlující se technologie a rebelie mladých. V těchto letech došlo k převratu sociálních struktur v politice i v umění. Móda 60. let reflektovala toto rozšiřování obzorů a odmítání tradic. Vesmírný výzkum (soutěž USA/Rusko) zažehli jiskru představitosti futuristické módy (Pierre Cardin, André Courreges, Mary Quant). Sexuální revoluce našla svůj výraz v androgynní módě. Změna dress codu poskytla ženám nové možnosti - minisukně, silonky, kalhoty pro všechny příležitosti.

Politika se začala přiklánět doleva. Odmítá elitismus a vysokou módu (haute couture). Mladí návrháři - Ossie Clark a Mary Quant nabízeli volnější tvary, konfekční střihy, pletené obleky a svobodu volných košilí jako alternativy k usedlému vzhledu modelů ze salonu. Yves Saint Laurent inovoval módu s odkazem na pop art. Zdroje inspirace byly různé světové kultury - cikáni, kozáci, safari [1]

č.72 - Pierre Cardin 1965-66 [42]
[43]

č.73 - Pierre Cardin 1972 časopis Marie Claire

Mary Quant - Kromě minisukní dala světu geometrický střih, plastové pláště, kabelky na dlouhém pásku přes rameno, hot pants (zkrácený typ kalhot s nohavicemi těsně pod rozkrok) a barevné punčocháče, jež příhodně doplňovaly její minimodely.[44]

obr.č.74 - Mary Quant - 1960 pro svůj obchod Bazaar [45]

obr.č.75 - YSL - 1965 vytvořil známou kolekci inspirovanou Mondrianem, 1966 pop artem [46]

V pánském oblečení se objevil nový mod look, který se vymezil proti dlouhému období stejnosti pánské módy. Barvy, krátké bundy, bundy bez fazón, úzké kalhoty i saka, barevné vzorované kravaty. Následovala éra „pávů“ a hnutí hippies - květinové vzory, psychedelické barvy a kašmír.[1]

obr.č.76 - Richard Rosenfeld 1960s - impresionistický styl kresby byl nahrazen pečlivými

liniemi, které umožňovala nová technika per [1]

V módní ilustraci uvolnila elegancie 50. let místo věčnému mládí (dospívání). Chlapecké ženské postavy měly malé hrudníky, přirozený pas a prodloužené končetiny. Podobné garcon 20. letům.

Obličej s velkýma očima, připomínají malou opuštěnou „twiggy“ první světovou supermodelku. Prodloužené mužské postavy nyní s dlouhými vlasy. Byly odrazem Beatles a také stále většímu stírání genderových rolí. POP art a jeho komerční množství reprodukcí se projevovalo dekorativním užitím v síťotisku (typické tečky) [1]

obr.č.77 - benday dots - Roy Lichtenstein [47]

obr.č.78 - Antonio Lopez [1]

Antonio Lopez používá psychedelii na obal desky a rockové plakáty. Expanze barev definovaná pečlivě provedenou linkou.[1]

obr.č.79 - Guy Laroche 1960-61 [2]

obr.č.80 - Valentino - nadaný kreslíř 1968 [2]

1970

Zatímco kult mladých v 60. letech objevoval technologii a zatracoval tradici. V 70. letech vzrůstá preference přírodních materiálů, respekt k tradici, znovu důraz na ruční práci. Móda začala být retrospektivní (viktoriánská doba, art deco a zlatý věk holywoodu) Obchody byly plné hand made a multikulturních exotických výrobků. Pro nový vintage chic look. Válcová forma vesmírného věku 60. let se proměnila v ženštvější prodlouženou trumpetovou siluetu. Rozšířené kalhoty a overaly pro ženy a volnočasové pletené oblečení pro muže.[1]

obr.č.81 - Trumpet siluet - obrázky z dobových stříhů Simplicity [48]

U mužů převládá jemné Italské krejčovství, popřeny pas, širší klopky, nižší sed. Hudba a móda se začaly úzce propojovat. Nová disco kultura 70. let přišla s úplně novým vnímáním módy. Nové materiály ze syntetických vláken umožnily nové způsoby tisku, vzory inspirované art deckem. Sex pistols byli oblečeni v modelech od Vivienne Westwood. Tato návrhářka společně s Malcolmem McLarenem odstartovala punkové hnutí. Art rockeři jako David Bowie a Patti Smith byli androgynní módní ikony. Nové obleky pro ženy a muže od Giorgio Armaniho měli velikostně variabilní vycpávky na ramenou. Trumpetový tvar se během dekády otočil na V. Módní kresba byla v předjímání digitálního věku více promyšlená dopředu a přesná. Pomocí nových sprejů byla imitovaná technika airbrush (nová hightech technologie ve formě sprejů v propojení se starou technikou 40. let). Postmodernisms už byl na cestě. [1]

obr.č.82 - Vivienne Westwood [49]

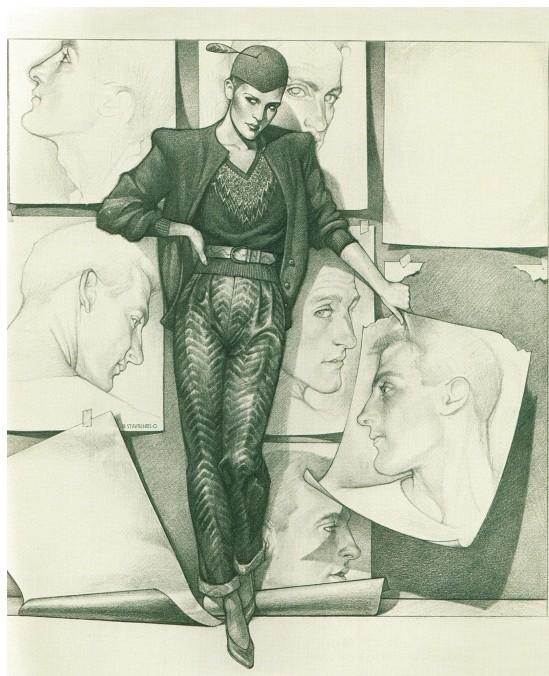

obr.č.83 - Giorgio Armani 1979 [50]

Intenzivní propojení umění a módy - Barbara Pearlman a její módní předpověď pro new york times cca 1976 - velcí ptáci jako reference k surrealismu a změněného vnímání spojovaného s psychedelickými drogami.[1]

obr.č.84 - Barbara Pearlman [1]

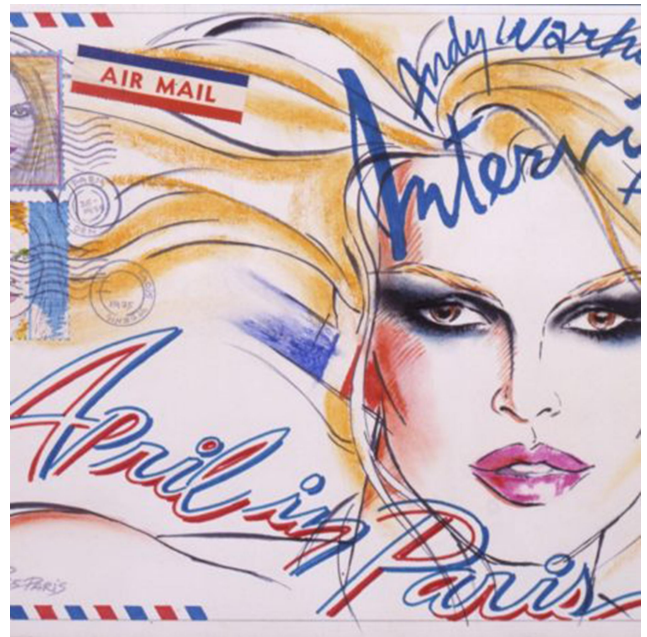

obr.č.85 - George Stavrinos [1]

Ilustrace od George Stavrina připomíná pin up styl z 1930 - 1940. Na konci 70 let se začíná objevovat realističtější proporce figur s definovaným vyšším pasem [1]

obr.č.86 - Phoenix Clothes Menswear 1974 [4]

obr.č. 87 - Antonio Lopez [51]

Estetiku 70 let ovlivňovali i kreslíři Antonio Lopez a Ruben Alterio. Byl to Lopez, který prosadil do módní ilustrace styl pop.artu. Mimo jiné kreslil pro Vogue, H.Bazar a Elle. A byl to také on, kdo udělal z modelek Grace Jonesové, Jerry Hallové a Jessiky Langeové superhvězdy. Vedle Andy Warhola a Karla Lagerfelda podstatně určoval styl 70. let [2]

obr.č.88 - Ruben Alterio 1970 [52]

obr.č.89 - Ruben Alterio [53]

Ruben Alterio, rodilý Argentinec, na sebe upozornil jako malíř v roce 1976. Výstava jeho obrazů v Paříži se líbila nezaměnitelnou hrou světla a stínu a jemně odstupňovaným bohatstvím barev. Krátce po výstavě začal pracovat pro Marie Claire a La mode. Inspiraci hledal v pařížském pouliční životě, divadle a hudbě.[2]

Úplným minimalistou je Mats Gustafson. Jako mistr vynechávání podtrhuje to podstatné, hubenou postavu a štíhou siluetu. Jeho silně zjednodušující styl, který se zpravidla soustřeďuje na obrysy modelky, se dokázal prosadit ve všech důležitých módních časopisech.[2]

obr.č. 90 Mats Gustafson / Yamamoto [54]

obr.č. 91 Gustafson / Alexander McQueen [54]

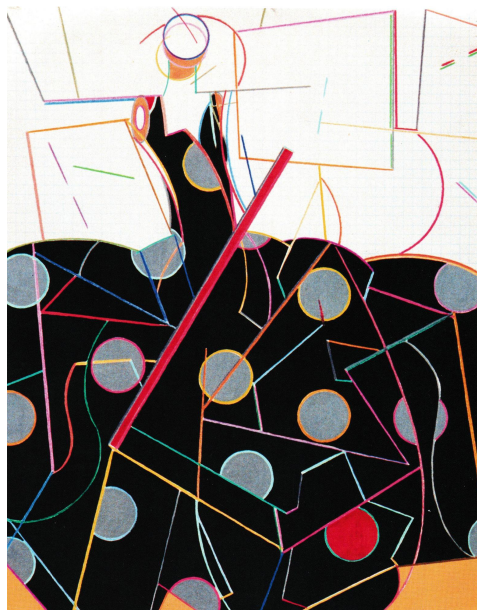
obr.č. 92 - Mast Gustafson [54]

1980

Během 80 let se stalo centrem interdisciplinárního designu Milano. Protagonisté hnutí Memphis používaly barvy a materiály pro ovlivnění emocí. Projevily se v grafice MTV i v módní kresbě. (obr.č.93) [1]

YSL pracoval během své kariéry i pro divadlo (obr.94) [55]

1982 začal pro Chanel pracovat Karl Lagerfeld, jeho autoportrét “dědictví coco chanel” je na obrázku 95. [2]

obr.č.93 - Albert Elia [2]

obr.č. 94 - YSL divadelní kostým 1980 [55]

obr.č.95 - Karl Lagerfeld [2]

Příchod 80 let přinesl do módy extravagantní materialismus, novou kyber estetiku a pouliční kulturu. Ironické napodobování předražených ikonických značek „ghetto fabulous“. Drahé značky začaly dělat různé kolekce odstupňované cenou a cílovým zákazníkem (např. Dolce a Gabbana) tak si značkovou módu mohlo dovolit více lidí. Televize a hudba byly kolébkou trendů mainstreamu a zároveň i antifashion tendencí. Stále se projevuje retro a různé nové vlny. Vliv na módu mají seriály Dallas, Dynastie. Použití osobních počítačů v každodenním životě ukončilo lineární myšlení. Spustilo překrývající se a odporující si trendy. [1]

obr. č. 96 - Ghetto Fabulous [56]

obr.č.97 - Leigh Bowery [57]

Performance umělec a módní návrhář Leigh Bowery a jeho fetišistické designy znovu více propojily módu a umění.[57]

Dekonstrukční vzhled japonských a belgických návrhářů zahrnovaly oblečení otočené naruby, vzhůru nohama, roztrhané. Postfeministická agenda byla zodpovědná za návrat korzetů a krinolín. Rozervaný pirátský vzhled nových romantiků. Christian Lacroix vstoupil do haute couture s postmoderním mixem vzorů a typickými nafouklými sukněmi. Přímý styl ilustrace se vyvíjel společně s klubovou scénou a experimentální vlnou hudby (obr.99) [1]

obr.č.98 - Christian Lacroix 1987-88 [58]

obr.č. 99 - Tony Viramontes [1]

Hlavním spojovacím trendem byl objem. Kromě sukní se objevovaly i modely z padákoviny a jiných hightech materiálů dříve používaných jen v interiérech. V pánském oblečení se začala používat PES mikrovlákna. Hip hop kultura volala po sametových teplákovkách, oversize nasrávačkách, po ornamentu luxusních aut ve formě šperku. [1]

Módní ilustrace této éry zviditelnila změny v technologii, společnosti a politice. Strategie značek pro běžnou módu vycházeli z rozmanitější základny zákazníků a výsledkem bylo, že detaily obličejů v módních kresbách abstrahovali, aby vyhověly co nejširšímu publiku. Nový požadavek prodávat životní styl, např. pouliční kulturu dostal do kresby konkrétní pozadí vykreslené do detailu. Chladná anonymita uhlazené digitální grafiky podnítila nový zájem o graffiti, který se odrazil v módní ilustraci jako naivní tendence. [1]

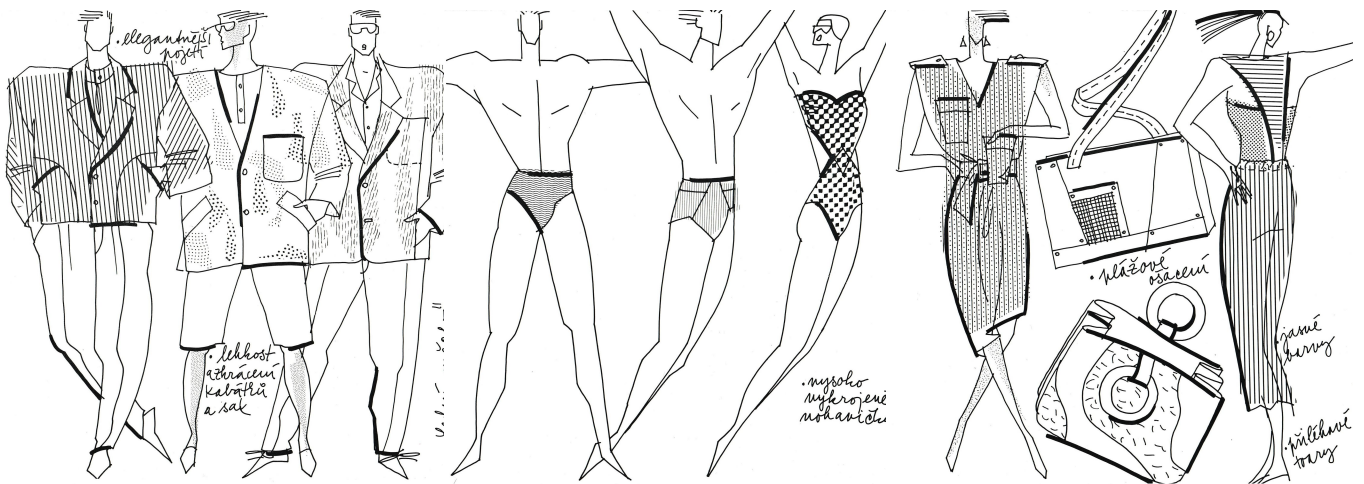
obr.č.100 - YSL 1987-88 ilustrace René Gruau [59]

obr.č.101 - Missoni Menswear 1983 [4]

obr.č.102 - Giorgio Armani 1980 [2]

obr.č.103 - 1988 Marie Volná móda ÚBOK [60]

1990

Hraní počítačových her a nové grafiky vyprodukovali smyslnější a militantnější módní figury (tank girl a Lara Croft) na této ilustraci Alfredo Cabrera (obr.č.104) odráží postfeministický ideál. Ženy připomínají replikanta Rachel z filmu Blade Runner. [1]

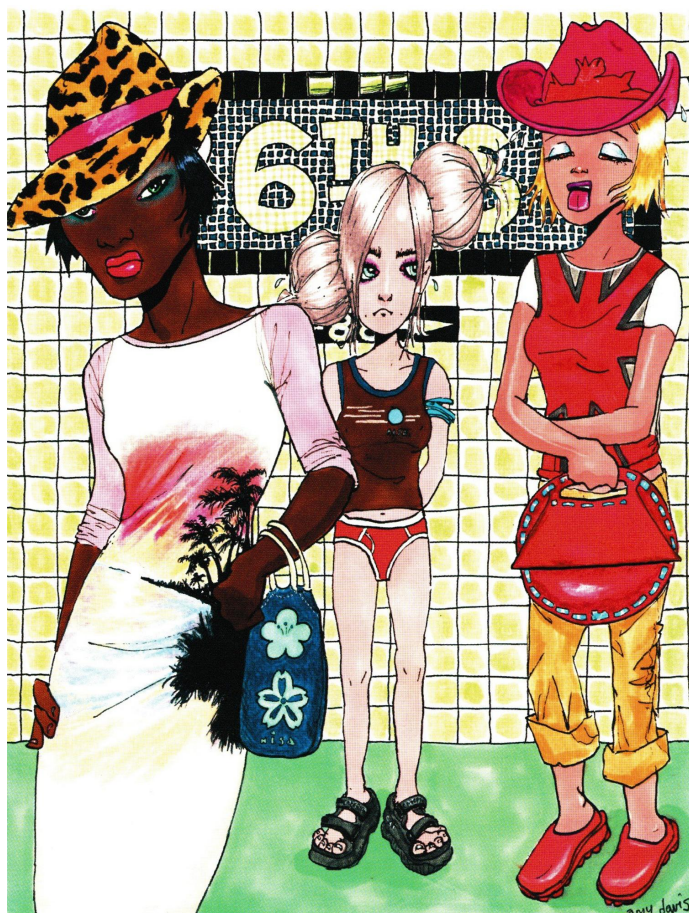

obr.č.104 - Alfredo Cabrer [1]

Posun k nové digitální informační společnosti přinesl do módy podstatné změny. Práce z domova pomocí nové telekomunikace po celý pracovní týden proměnili oblečení do práce. Období před koncem tisíciletí se obává selhání počítačů v roce 2000. Tento strach podpořil trend uzavírání se doma a rozšířil trh s oblečením na doma. Vznikla možnost nakupování 24/7 po internetu. Rozšíření informací o módě, které byly dříve dostupné jen úzkému okruhu obchodníků znamenalo zrychlení nabídky zboží = fast fashion. Couture domy, které jsou nyní součástí monolitických společností, hledají nové nápady zaměstnáváním nových mladých designerů. (Tom Ford, Alexander McQueen a John Galliano) Jak se módní cykly začaly zrychlovat a překrývat, začalo být složité dosáhnout jednotné vize na celosvětovém trhu. Subkultury, kterým se nyní říká kmeny, měli čím dál tím větší vliv. Fenomén Coolhunting řídil módní trh (to, co je teď cool). Hudba stylu grunge, oversize tartan trička a košile. Merch

kapel, kargo kalhoty (kapsáče). Pro holky áčkové sukně přes kalhoty. Kombinace tradičního japonského oblečení, západního stylu a kyberpunku byl populární v Tokiu. Předpokládaný úspěch začínajících internetových firem přišel s trendem pro IT styl. Eklektismus v módě se odrazil v široké paletě digitálních i ručních stylů kresby. Digitální procesy změnili výrobu a reprodukci komerčního umění a textilu. Počítače se používaly nejen k renderování fotografické fikce, ale i k simulaci přirozeného umění. Manga a anime inspirovali obsesivní fanoušky a měli extrémní vliv na styl kresby používané k popisu antifashion v undergroundových subkulturách. Amy Davis (obr.č.105) sleduje subkulturu pro magazín Paper. V této době byl hlavním trendem v kresbě posun k větším hlavám, soustředění na individualitu a vzhled mladých.[1]

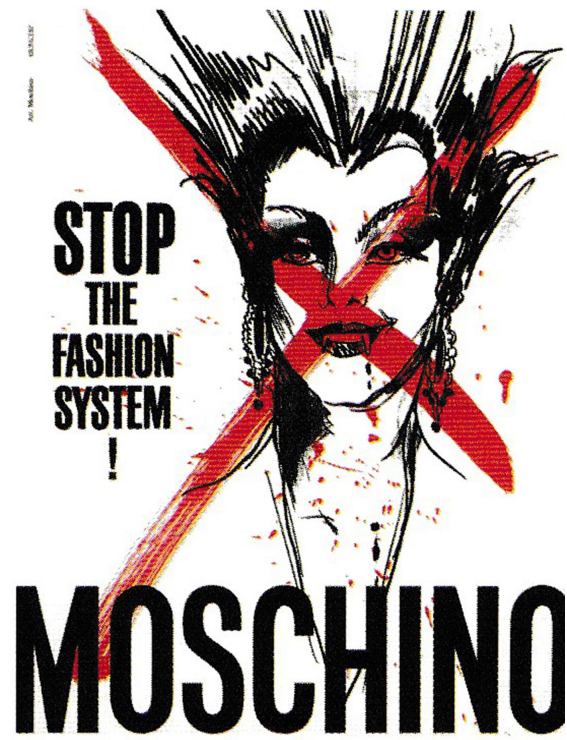
Návrhář Moschino byl tiskem nazýván “enfant terrible módy”. V reklamní kampani (obr.č.107) používal vtip a slovní hříčky a zároveň podřýval i využíval módní konzumentarismus osmdesátých let. [3]

obr.č.105 - Amy Davis [1]

obr.č.106 - J. P. Gautier pro Madonnu [2]

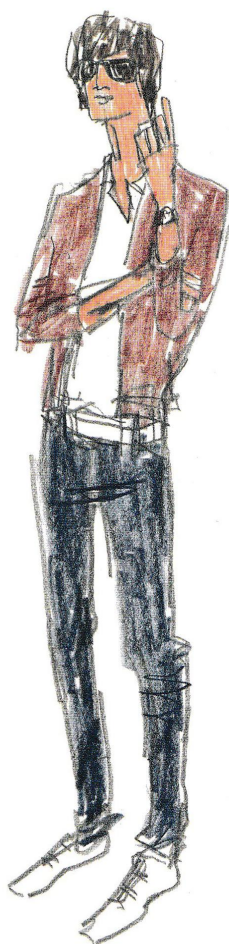
obr.č.107 - Reklamní kampaň Moschino [3]

obr.č.108 - Josef Tapt'uch, kresba pro Pierre Cardin Paříž 2000 [61]

2000

Ve 21. století mají tištěné časopisy problém soutěžit s online módními blogery (samozvaní experti), kteří vyjadřují svůj osobní názor na módu v reálném čase. Všudypřítomnost fotografie z telefonů má dalekosáhlý dosah a homogenizuje všechna vizuální media. Kresba se stává smysluplným nástrojem, jak se odlišit a rozpoznat konkrétní vizuální identitu. Např. kreslí Garance Doré a Richard Haines kreslí „současný okamžik“ a inspirují se pozorováním ulice (obr.č.109). [1]

obr.č.109 - Richard Haines [1]

obr.č.110 - Kathryn Elyse Rodgers [1]

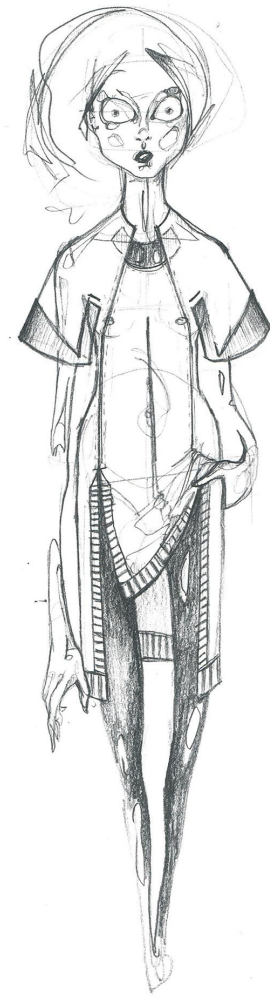

Focení momentek dává možnost originálního podkladu pro oděvní kresbu podle pohybu na fotografii. Bohatě - detailní ilustrace můžeme najít na blogu „paper fashion“ Kathryn Elyse Rodgers (obr.č.110) nebo na blogu „what my daughter wore“ od Janny Williams.[1]

Kazue Shima propojuje ruční a digitální techniky, její ilustrace jsou strhující a vtáhnou nás do děje, díky použití high-tech technologií (např. vyřezávání papíru na laseru - obr.č.111) [1]

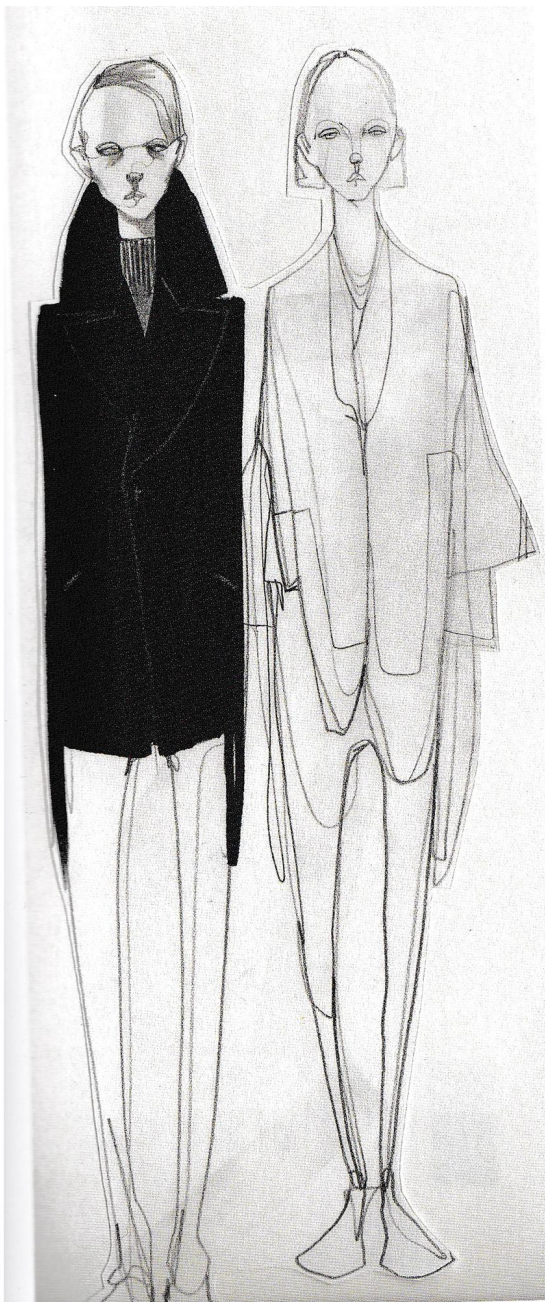
obr.č.111 - Kazue Shima [1]

obr.č.112 Jonathan Kyle Farmer
pohled shora a jen lehký kontrast [1]

V rámci inovací, které se udály na přelomu století, o kterých se předpokládalo, že naruší vše, co bylo předtím, byla i tradice oděvní kresby obrácená vzhůru nohama. Některé pozice figur v kresbě jakoby popíraly zákon gravitace. Designéři J.K. Farmer obracejí tradiční perspektivu pohlížením na figuru shora, zvětšením hlavy a zkrácením končetin. Možná že tím odráží posílení individuality, na kterou mají vliv sociální media, individuální projekty podpořené sbírkou peněz na internetu, vlastní domácí výroba např. 3D tisk. Stejně tak, jak si zákazníci mohou vytisknout vlastní objekty aniž by si je koupily, umělci přestali být závislí na tištěných médiích a jsou soběstační v rozšiřování svých kreseb a reprodukci grafik pomocí internetu, blogů a sociálních sítích. Na sociálních sítích a internetu se spotřebitelé orientují na první dojem podle obrázků, což umožňuje překlenout jazykové bariéry. [1]

Je důležité zmínit společenské změny ve vztahu k sexuální identitě a zpochybnění tradičních genderových norem. V závislosti na konkrétním vkusu zákazníka, mohou mít figury více androgynní vzhled (obr.113). [1]

obr.č.113 - John Bauernfeind [1]

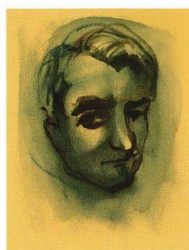

obr.č.114 - Rachel James
vyrenderované vzory v počítači [1]

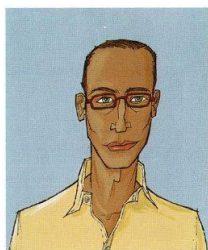
Jako vždy, výběr médií odráží přijetí a přístup k technickým inovacím. Dnes existuje plná integrace digitálních a manuálních médií pro vizuální komunikaci oděvního návrhu. Individualita se nachází v unikátním osobitém mixu. V některých případech je finální produkt pouze virtuální, zatímco u jiných je digitální kresba dokončena ručně. Spontánnost může být nasimulována extenzivním kreslením rukou, upravena v photoshopu a vytištěna. Výsledek je pak iluzí bezprostřední a perfektní kresby.[1]

obr.č.115 - Dolce a gabbana 2012 [62]

RUBEN ALTERIO

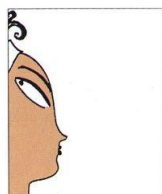
ROBERT CLYDE ANDERSON

FRANÇOIS BERTHOUD

JASON BROOKS

CARLOTTA

AMY DAVIS

JEAN-PHILIPPE DELHOMME

MICHAEL ECONOMY

JEFFREY FULVIMARI

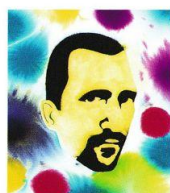
TOBIE GIDDIO

MATS GUSTAFSON

YOKO IKENO

KAREEM ILIYA

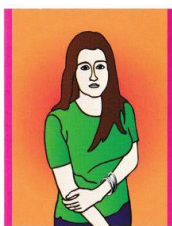
KIRAZ

ANJA KROENCKE

JORDI LABANDA

MAXINE LAW

TANYA LING

LORENZO MATTOTTI

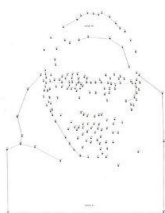
PIET PARIS

THIERRY PEREZ

DEMETRIOS PSILLOS

GRAHAM ROUNTHWAITE

KRISTIAN RUSSELL

HIROSHI TANABE

RUBEN TOLEDO

Ed. TSUWAKI

MAURICE VELLEKOOP

LISELOTTE WATKINS

obr.č.117 - Ilustrátoři roku 2000 [63]

ZDROJE

- [1] autorský překlad FASHION DRAWING Michele Wesen Bryant ISBN 978 1 78067 834 4
- [2] STOLETÍ MÓDY Charlotte Seelingova ISBN 80 7209 247 2
- [3] MÓDA Marnie Foggová ISBN 978 80 7391 224 6
- [4] The 20 century Fashion Jim Heimann, Alison A.Nieder ISBN 978-3-8365-2279-3
- [5] Fashion Drawing and Illustration in the 20th Century [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <http://www.vam.ac.uk/content/articles/f/fashion-drawing-in-the-20th-century/>
- [6] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Gibson_Girl
- [7] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/74027987598574136/?lp=true>
- [8] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <http://www.palaisgalliera.paris.fr/en/work/paul-poirets-dresses-seen-paul-iribe>
- [9][online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://desert-dreamer.tumblr.com/post/58449640686>
- [10] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://i.pinimg.com/originals/96/98/99/9698991c6fad2ae0f8dc1e638ae77c70.jpg>
- [11] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Ert%C3%A9#/media/File:Ert%C3%A9_Harpers_Bazar_cover_Feb_1922.jpg
- [12] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://www.deviantart.com/olde-fashioned/art/Gazette-du-Bon-Ton-wallpaper-2-103601907>
- [13] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://www.abebooks.co.uk/9780600342649/Pictorial-History-Silent-Screen-Daniel-0600342646/plp>
- [14] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://www.burdastyle.com/blog/madeleine-vionnet-and-the-bias-cut>
- [15] [online]. [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: https://magazin.modino.cz/wp-content/uploads/2016/01/Coco-Chanell_n%C3%A1vrh_mal%C3%A9-%C4%8dern%C3%A92.jpg
- [16] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://fineartamerica.com/featured/vogue-cover-featuring-a-woman-waving-eduardo-garcia-benito.html>
- [17] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:

<https://condenaststore.com/featured/a-elegant-couple-eduardo-garcia-benito.html>
[18] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:
<https://condenaststore.com/featured/2-a-vogue-magazine-cover-of-a-woman-georges-lepape.html>
[19] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:
https://www.kingandmcmcgaw.com/prints/andre-edouard-marty/vogue-late-january-1926-439535#439535::air:25_frame:880229_glass:770007_media:3_mount:108649_mount-width:0_size:481,618
[20] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:
<https://www.ebay.co.uk/itm/Carl-Erickson-SMART-FASHIONS-FOR-LIMITED-INCOMES-Vogue-magazine-November-10-1930-/382641618988>
[21] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:
<https://i.pinimg.com/originals/5e/36/85/5e368536f126bc2717ef4cfd922845ff.jpg>
[22] [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z:
<https://images.fineartamerica.com/images-medium-large-5/a-vogue-cover-of-a-woman-wearing-a-striped-coat-ren-bout-willaumez.jpg>
[23] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<https://alchetron.com/Christian-B%C3%A9nard>
[24] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<https://condenaststore.com/featured/vogue-magazine-cover-featuring-an-illustration-by-christian-berard.html>
[25] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<https://i.pinimg.com/originals/8a/54/2b/8a542b872afbb70d78d64ad94a2a4f43.jpg>
[26] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
https://hprints.com/Vogue_British_1954_January_Rene_Bouche_Revillon_Marc_Bohan_Balenciaga-57366.html
[27] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<https://modernizor.tumblr.com/post/107234837170/hoodoohatvoodoo-fashion-illustration-by-rene>
[28] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<https://www.ebay.ie/itm/MARCEL-VERTES-Cecil-Beaton-ART-DECO-INTERIORS-FASHION-Vogue-magazine-August-1935-/183394680386>
[29] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z: <https://www.icabsolutions.com/6330/25/>
[30] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<https://images.theconversation.com/files/220334/original/file-20180524-51135-ves5x2.png?ixlib=rb-1.1.0&q=45&auto=format&w=926&fit=clip>
[31] [online]. [cit. 2021-11-09]. Dostupné z:
<http://www.jumpingfrog.com/images/buspix02/ppp6853.jpg>
[32] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z:
<https://cz.pinterest.com/pin/350225308504203998/?lp=true>
[33] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z:
<https://artdepartmental.com/blog/inspiration-christian-dior/>
[34] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z:
<https://www.vogue.com/article/the-new-look-of-dior>

- [35] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.thehistorialist.com/2018/06/1952-gloved-arch-by-salvatore-ferragamo.htm>
- [36] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.stylesurfin.cz/post/48064480716/beatov%C3%A9-a-beatnici>
- [37] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/156715>
- [38] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://i.pinimg.com/736x/9e/d7/56/9ed756912f850ef88a7b6b6279bddba7--timeless-fashion-vintage-fashion.jpg>
- [39] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/447686019181119412/?lp=true>
- [40] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://blog.pattern-vault.com/2014/12/17/yves-saint-laurent-for-dior-vogue-patterns/>
- [41] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.elegancepedia.com/yves-saint-laurent.html>
- [42] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: https://europeana-portal-production.cdndedge.bluemix.net/media_objects/000/002/191/files/e_a25820fcef739687c23dd6924036e59.medium.jpg?1538668048
- [43] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://featherstonevintage.tumblr.com/post/142571673762/pierre-cardin-fashion-illustrations-marie-claire>
- [44] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://ihned.cz/c1-61690360-navrharka-minisukni-quantova-slavi-osmdesat-let>
- [45] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://www.vam.ac.uk/content/articles/f/fashion-drawing-in-the-20th-century/>
- [46] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://museeyslparis.com/en/biography/hommage-au-pop-art>
- [47] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: https://legionofandy.files.wordpress.com/2013/06/roy-l-sleeping-girl-dots-detail_100dpi_brigh ter.jpg
- [48] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://www.ebay.ie/itm/S-6934-sewing-pattern-70s-charming-DRESS-yokes-sleeves-cut-in-one-sew-size-12-/264327623983?hash=item3d8b27752f>
- [49] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <http://morcarter.blogspot.com/2011/02/cool-vivienne-westwood-sketch.html>
- [50] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://hprints.com/en/item/84405/Giorgio-Armani-1979-Fashion-Illustration>
- [51] [online]. [cit. 2021-11-29]. Dostupné z: <https://elephant.art/antonio-lopez-1970-sex-fashion-and-disco/>
- [52] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.pinterest.co.kr/pin/433612270344398888/>
- [53] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: etsy.com/listing/487742974/fashion-wall-art-ruben-alterio-dramatic
- [54] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://thefreshexchange.com/mats-gustafson-fashion-illustrator/>

- [55] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z:
<https://museeyslparis.com/en/biography/cher-menteur>
- [56] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z:
<https://fineartamerica.com/featured/ghetto-fabulous-a-rey.html?product=greeting-card>
- [57] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <http://charlieporter.net/stories/6242>
- [58] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z:
<https://www.gettyimages.com/detail/news-photo/french-fashion-designer-christian-lacroix-pre-pares-for-his-news-photo/627440990?adppopup=true>
- [59] [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z:
<https://www.mutualart.com/Artwork/En-tailleur-rouge--A-Model-of-Yves-Saint/94F6EA12DB6F9A76>
- [60] Móda - ústav bytové a oděvní kultury - studie o průmyslovém navrhování v oblasti oděvní kultury (kniha je na TUL KDE - ISBN nemá)
- [61] Současná česká móda, H. Jarošová a L. Kybalová ISBN 80-903151-0-0
- [62] [online]. [cit. 2021-12-07]. Dostupné z:
<https://www.coroflot.com/jdavidmckenney/Fashion-Illustration-Dolce-and-Gabbana-Fall-2012>
- [63] - Fashion Illustration now, Laird Borrelli, vydáno v roce 2000 ISBN 0-500-28234X

SEZNAM OBRÁZKŮ

- č.1 - Charles Dana Gibson - Gibson Girls at the beach [6]
- č.2 - Dáma v korzetu str.11 [1]
- č.3 - Edwadská éra [7]
- č.4 - Paul Poiret a jeho directoire line - ilustrátor Paul Iribe [8]
- č.5 - Paul Irbe pro Paula Poireta str.26 [2]
- č.6 - Georges Barbier pro Paula Poireta [9]
- č.7 - Ruský balet - León Bakst návrh kostýmu pro Salome 1908 str.215 [3]
- č.8 - Geroge Lepape pro Paula Poireta str.31 [2]
- č.9 - Paul Poirot - ilustrátor Erté 1913 [10]
- č.10 - Erté pro časopis Harpe's Bazar 1919 str.212 [3]
- č.11 - Erté pro časopis Harpe's Bazar 1922 [11]
- č.12 - Ukázka z časopisu Gazette du Bon Ton 1920 [12]
- č.13 - Helen Drydenová 1920 [3]
- č.14 - orientalismus - dívka se džbánem str.11 [1]
- č.15 - silent screen [13]
- č.16 - móda na náborovém plakátu 1916 str.12 [1]
- č.17 - la Gazette du Bon Ton 1914 str.12 [1]
- č.18 - Madeleine Vionnet - bias cut [14]
- č.19 - Jeanne Lanvin 1926 str.41 [2]
- č.20 - Coco Chanel a její rané návrhy str.100 [2]
- č.21 - Coco Chanel 1926 [15]
- č.22 - Coco Chanel 1928 str.102 [2]
- č.23 - "androgynní chlapec" str.13 [1]
- č.24 - typický klobouček str.13 [1]
- č.25 - Eduardo Garcia Benito Vogue 1926 [16]
- č.26 - Eduardo Garcia Benito Vanity Fair 1927 [17]
- č.27 - Lepape Vogue 1927 [18]
- č.28 - Andre Edouard Marty Vogue 1926 [19]
- č.29 - McCallum Hosiery 1921 str.137 [4]
- č.30 - Jantzen Swimwear 1926 str 128 [4]
- č.31 - Kuppenheim Menswear 1929 str. 163 [4]
- č.32 - Erik Vogue 1930 [20]
- č.33 - vogue rene-bouet-willaumez 1947 [22]
- č.34 - VOGUE 1934: René Bouët-Willaumez illustrates Molyneux, Jeanne Lanvin [21]
- č.35 - Christian Bérard 1930-40 kdy pracoval pro divadlo [23]
- č.36 - Christian Bérard pro Vogue [24]
- č.37 - René Bauché 1939 [25]
- č.38 - René Bauché Vogue 1954 [26]
- č.39 - René Bauché vogue 1958 [27]
- č.40 - Cecil Beaton 1935 [28]
- č.41 - Cecil Beaton - Coco Chanel [2]
- č.42 - Reklama na oblečení firmy Knapp-Felt hats 1930 str.174 [4]

- č.43 - Reklama na oblečení firmy Munsingwear Underwear 1937 str.209 [4]
č.44 - Reklama na oblečení firmy Priestley's Nor-East Suits 1938 str 182 [4]
č.45 - Reklama na pletené soupravy Breamera 30.léta str. 259 [3]
č.46 - Gilbert Adrian pro Gretu Garbo [29]
č.47 - Elsa Schiaparelli, Vogue, ilustrátor Rene Willaumez [1]
č.48 - Elsa Schiaparelli - návrhy ovlivněné Salvatorem Dalím se kterým se přátelila [2]
č.49 - Nina Ricci 30 leta - str 158 [2]
č.50 - Mainbocher 1936 - str 167 [2]
č.51 - Ikonické obrázky nýtovačky Rosie byly používány pro nábor žen do továren [30]
č.52 - Petty girls - umělce Gerge Pettiho měly zlepšovat náladu vojákům.[31]
č.53 - 1940 vycpávky, korzety a podvazky (kónická prsa,stažený pas i boky) [1]
č.54 - modely Elsa Schiaparelli ilustrátor René Willaumez [1]
č.55 - Elsa Schiaparelli 40.léta str.202 [2]
č.56 - Jean Paul Gaultier 40 léta - móda zrozená z nouze str 207 [2]
č.57 - Sestry Legroux 1947 [2]
č 58 - Christian dior - new look ilustrátor Rene Gruau [32]
č.59 - kresby Christiana Diora [33]
č.60 - Dior-new-look-in-vogue-1947 Illustration by Dagmar Freuchen Gale [34]
č.61 - plně sukně pod kolena Dior a jeho „new look“ str. 17 [1]
č.62 - Salvatore Ferragamo - jehlové podpatky [35]
č.63 - Reklama na punčocháče s cool beatníkem [36]
č.64 - konformita v oblečení mužů 50. let..str.16 [1]
č.65 - Charles James 1955 [37]
č.66 - Balenciaga -1950 sack dress- ilustrátor Bernard Blossac [38]
č.67 - Balenciaga sack dress Illustration by Rene Bouche, Vogue 1957 [39]
č.68 - Saint Laurent - první kolekce pro Diora 1958 - ilustrace René Gruau [40]
č.69 - YSL pro Dior [41]
č.70 - Dior - René Gruau 50 leta [2]
č.71 - Dior a jeho linie [2]
č.72 - Pierre Cardin 1965-66 [42]
č.73 - Pierre Cardin 1972 pro časopis Marie Claire [43]
č.74 - Mary Quant - 1960 pro svůj obchod Bazaar [45]
č.75 - YSL - 1965 kolekci inspirovaná Mondrianem, 1966 popartem [46]
č.76 - Richard Rosenfeld 1960 [1]
č.77 - Roy Lichtenstein [47]
č.78 - Antonio Lopez [1]
č.79 - Guy Laroche 1960-61 [2]
č.80 - Valentino 1968 [2]
č.81 - Trumpet siluet - obrázky z dobových stříhů Simplicity [48]
č.82 - Vivienne Westwood [49]
č.83 - Giorgio Armani 1979 [50]
č.84 - Barbara Pearlman [1]
č.85 - George Stavrinos [1]
č.86 - Phoenix Clothes Menswear 1974 [4]
č.87 - Antonio Lopez 1970 [51]
č.88 - Ruben Alterio 1970 [52]
č.89 Ruben Alterio [53]

- č.90 - Mats Gustafson / Yamamoto [54]
- č.91 - Mast Gustafson / Alexander McQueen pro Vogue-China [54]
- č.92 - Mast Gustafson [54]
- č.93 - Albert Elia [2]
- č.94 - YSL divadelní kostým 1980 [55]
- č.95 - Karl Lagerfeld [2]
- č.96 - Ghetto Fabulous [56]
- č.97 - Leigh Bowery - kresby k výstavě v Kunsthallewien [57]
- č.98 - Christian Lacroix 1987-88 [58]
- č.99 - Tony Viramontes [1]
- č.100 - YSL 1987-88 ilustrace René Gruau [59]
- č.101 - Missoni Menswear 1983 [4]
- č.102 - Giorgio Armani 1980 - pro film americký gigolo - str 438 [2]
- č.103 - 1988 Marie Volná móda ÚBOK [60]
- č.104 - Alfredo Cabrer [1]
- č.105 - Amy Davis [1]
- č.106 - J. P. Gautier 1990 pro Madonnu [2]
- č.107 - Moschino [3]
- č.108 - Josef Ťapřuch reklamní kresba pro Piere Cardin Paříž 2000 [61]
- č.109 - Richard Haines [1]
- č.110 - Kathryn Elyse Rodgers [1]
- č.111 - Kazue Shima [1]
- č.112 - Jonathan Kyle Farmer [1]
- č.113 - John Bauernfeind [1]
- č.114 - Rachel James [1]
- č.115 - Dolce a gabbana 2012 [62]
- č.116 a 117 - Ilustrátoři roku 2000 [63]